

Ekonomika

Valdemaras Makutėnas
Daiva Makutėnienė

9-10

Turinys

Pratarmė	7
I. Pagrindinės ekonomikos sąvokos	8
1.1. Ekonomika	10
Kas yra ekonomika	10
Mikroekonomika. Makroekonomika	12
1.2. Išteklių stygius, pasirinkimai, alternatyvieji kaštai	14
Neriboti poreikiai, riboti ištekliai, pasirinkimai	14
Alternatyvieji kaštai	17
Pagrindiniai ekonomikos klausimai: ką? kaip? kam?	21
Ekonomikos sistemos: tradicinė, komandinė, rinkos, mišrioji	21
Ekonomikos institucijos ir paskatos	26
Pagrindiniai teiginiai ir išvados	29
Savikontrolės klausimai	29
II. Vartotojas ir paklausa	30
2.1. Vartotojas	32
Vartotojas. Vartotojų pajamos, jų rūšys	32
Vartotojo biudžetas	36
2.2. Paklausa	40
Paklausa, paklausos kreivė, paklausos dėsnis	40
Pagrindiniai teiginiai ir išvados	45
Savikontrolės klausimai	45
III. Gamyba ir pasiūla. Paklausos ir pasiūlos sąveika	46
3.1. Gamyba	48
Gamybos esmė	48
Gamybos veiksniai. Gamybos veiksnių pajamos	50
Našumas, našumą lemiantys veiksniai	54
Specializacija, darbo pasidalijimas, tarpusavio priklausomybė	59
Gamybos kaštai, pajamos, pelnas	63
3.2. Pasiūla	66
Pasiūla, pasiūlos kreivė, pasiūlos dėsnis	66
3.3. Paklausos ir pasiūlos sąveika	70
Rinkos pusiausvyra. Pusiausvyros kaina ir pusiausvyros kiekis	70
Stoka, perteklius	72
Pagrindiniai teiginiai ir išvados	76
Savikontrolės klausimai	77
IV. Rinka. Rinkos struktūra	78
4.1. Rinka	80
Rinka, rinkų tipai, rinkų sąveika	80
Konkurencija	85
4.2. Rinkos struktūra ir jos tipai	88
Rinkos struktūra. Rinkos struktūros tipai	88
Pagrindiniai teiginiai ir išvados	94
Savikontrolės klausimai	95
V. Valstybė ir ekonomika	96
5.1. Rinka ir valstybė	98

Rinkos nesėkmės	98
Neigiami ir teigiami išoriniai padariniai.....	99
Visuomeninės prekės ir paslaugos	101
Kitos valstybės funkcijos ekonomikoje	104
5.2. Valstybės vieta ekonomikoje. Mokesčiai ir biudžetas	108
Valstybės vieta ekonomikoje	108
Mokesčiai.....	110
Valstybės biudžetas	112
Pagrindiniai teiginiai ir išvados.....	116
Savikontrolės klausimai.....	117
VI. Verslininkystė	118
6.1. Verslas ir jo organizavimo formos.....	120
Verslo esmė. Verslo įmonė.....	120
Įmonių teisinės formos	126
6.2. Verslo finansavimas	132
Verslo finansavimo šaltiniai	132
Pagrindiniai teiginiai ir išvados.....	135
Savikontrolės klausimai.....	135
VII. Pinigai ir bankai.....	136
7.1. Mainai, pinigai	138
Mainai	138
Pinigai, pinigų funkcijos	139
7.2. Bankai ir jų funkcijos.....	144
Lietuvės bankų sistema. Bankų funkcijos.....	144
Pagrindiniai teiginiai ir išvados.....	151
Savikontrolės klausimai.....	151
VIII. Infliacija ir nedarbas. Bendrasis vidaus produktas.....	152
8.1. Infliacija	154
Infliacija. Jos poveikis ekonomikai.....	154
8.2. Nedarbas.....	158
Užimtumas ir nedarbas. Nedarbo padariniai.....	158
Nedarbo lygis.....	160
8.3. Bendrasis vidaus produktas ir ekonomikos augimas	164
Bendrasis vidaus produktas	164
BVP skaičiavimas. Ekonomikos augimas.....	167
Pagrindiniai teiginiai ir išvados.....	172
Savikontrolės klausimai.....	173
IX. Tarptautinė prekyba ir valiutų reikšmė	174
9.1. Tarptautinė prekyba	176
Tarptautinė prekyba ir jos nauda. Absolutusis pranašumas.....	176
Valstybės politika užsienio prekybos srityje	180
9.2. Valiutos ir jų kursai	184
Valiutų reikšmė tarptautinėje prekyboje.....	184
Valiutų kursai	185
Pagrindiniai teiginiai ir išvados.....	188
Savikontrolės klausimai.....	189
Žodynėlis.....	190
Literatūra	198